

ใบความรู้ที่ ๑๐ เรื่อง ประโยคและส่วนประกอบของประโยค

หน่วยการเรียนรู้ที่ ๓ เรื่อง กระเช้าสีดา

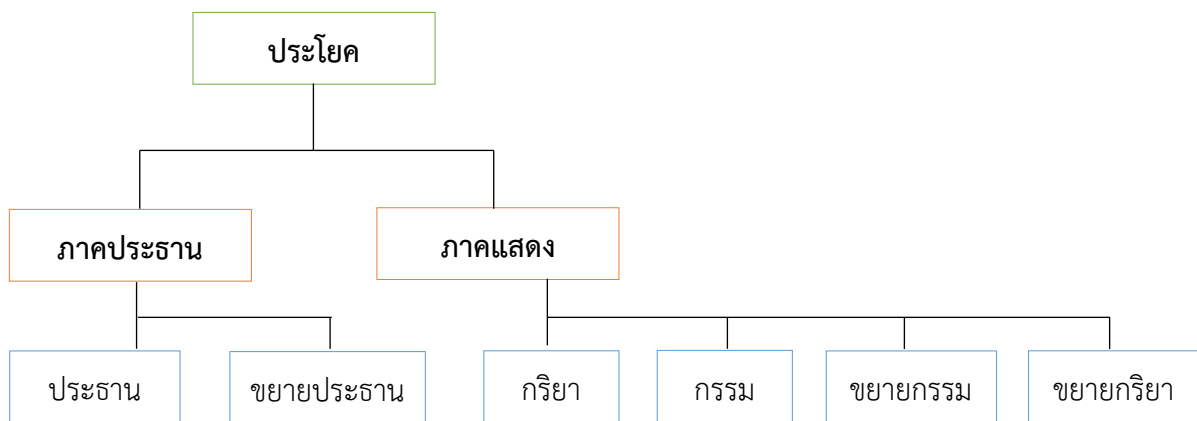
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๑๐ เรื่อง ประโยคและส่วนประกอบของประโยค

รายวิชา พื้นฐานภาษาไทย รหัส ท๑๕๑๐๑ ภาคเรียนที่ ๑ ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๕

ความหมายของประโยค

ประโยค คือ คำหรือกลุ่มคำที่เรียงต่อกันและมีความหมายสมบูรณ์ สามารถสื่อความได้ว่า ใคร ทำอะไร ที่ไหน อย่างไร หรือมีสภาพอย่างไร มีความกระชับชัดเจนในการสื่อสารประโยคหนึ่ง ๆ

แผนผังสรุปเรื่อง ส่วนประกอบของประโยค

หลักการจำแนกส่วนประกอบของประโยค มี ๔ ขั้นตอนดังนี้

ขั้นที่ ๑ ขั้นอ่านทำความเข้าใจประโยค

๑. อ่านประโยคให้เข้าใจว่า ใคร ทำอะไร ที่ไหน อย่างไร
๒. สังเกตบริบทของประโยคว่าประโยคนั้นมีสภาพอย่างไร

ขั้นที่ ๒ ขั้นสร้างตาราง

๑. สร้างตารางวิเคราะห์ส่วนประกอบของประโยค ดังนี้

ประโยค	ภาคประธาน		ภาคแสดง			
	ประธาน	ขยายประธาน	กริยา	กรรม	ขยายกรรม	ขยายกริยา

ขั้นที่ ๓ ขั้นวิเคราะห์ส่วนประกอบของประโยค

- เขียนประโยคลงในช่องประโยค
- วิเคราะห์ส่วนประกอบของประโยค โดยการจำแนกและเขียนส่วนประกอบต่าง ๆ ลงในช่องว่างให้ถูกต้องและสัมพันธ์กัน เช่น

ประโยค	ภาคประธาน		ภาคแสดง			
	ประธาน	ขยายประธาน	กริยา	กรรม	ขยายกรรม	ขยายกริยา
สมปองชอบผลไม้รสหวาน	สมปอง	-	ชอบ	ผลไม้	รสหวาน	-
มานี้เป็นเด็กดี	มานี้	-	เป็น	-	-	เด็กดี
แม่ครัวคนนั้นทำกับข้าวเก่งมาก	แม่ครัว	คนนั้น	ทำ	กับข้าว	-	เก่งมาก

ขั้นที่ ๔ ขั้นตรวจทาน

- ตรวจทานส่วนประกอบของประโยค
- ตรวจทานการเขียนสะกดคำให้ถูกต้อง

ขั้นที่ ๕ ขั้นนำเสนอและประเมินผล

- นำเสนอผลงาน โดยให้เพื่อน ๆ ช่วยดูก่อน จากนั้นส่งให้ครูผู้สอนตรวจ
- ตรวจสอบความถูกต้องและประเมินผลให้คะแนน

ตัวอย่างการวิเคราะห์ส่วนประกอบของประโยค

ประโยค	ภาคประธาน		ภาคแสดง			
	ประธาน	ขยายประธาน	กริยา	กรรม	ขยายกรรม	ขยายกริยา
๑. นักดนตรีเล่นดนตรีได้ไพเราะ	นักดนตรี	-	เล่น	ดนตรี	-	ได้ไพเราะ
๒. คุณตาของผมนิยมรถเก่า ๆ	คุณตา	ของผม	นิยม	รถ	เก่า ๆ	-
๓. สุนัขใหญ่กัดแมวตัวนั้นจนตาย	สุนัข	ใหญ่	กัด	แมว	ตัวนั้น	จนตาย
๔. พ่อของฉันทิ้งไว้ในตอนเช้า	พ่อ	ของฉันทิ้ง	ทิ้ง	-	-	ในตอนเช้า
๕. แม่ค้าตลาดนัดรีบขายผลไม้ให้หมด	แม่ค้า	ตลาดนัด	รีบขาย	ผลไม้	-	ให้หมด
๖. สุนัขตัวนั้นไล่กัดแมวจนตาย	สุนัข	ตัวนั้น	ไล่กัด	แมว	-	จนตาย
๗. ปลาใหญ่กินปลาเล็กอย่างดุเดือด	ปลา	ใหญ่	กิน	ปลา	เล็ก	อย่างดุเดือด
๘. ตำรวจคนนั้นจับผู้ร้ายได้ยากมาก	ตำรวจ	คนนั้น	จับ	ผู้ร้าย	-	ได้ยากมาก
๙. ชมพู่สวนนี้มีรสหวานมาก	ชมพู่	สวนนี้	มี	-	-	รสหวานมาก
๑๐. พ่อเลี้ยงรถยนต์จนสะอาด	พ่อ	-	เลี้ยง	รถยนต์	-	จนสะอาด